Κληρονομικές καταβολές (π. Γεώργιος Δορμπαράκης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 12 Ιουλίου, 2022

«Μη στενοχωριέστε, εάν έχετε ελαττώματα κληρονομικά, αλλ' ούτε και να καμαρώνετε για τις κληρονομικές σας αρετές, διότι ***ο Θεός θα εξετάσει την εργασία που έκανε ο άνθρωπος στον παλαιό του άνθρωπο****» (Π. Μ. Σωτήρχος,* ***Γέρων Παΐσιος****, Βίος, Διδαχές, Προφητείες, Θαύματα, εκδ. Παπαδημητρίου, 2009).*

Η κληρονομικότητα είναι ένα θέμα που απασχόλησε, απασχολεί και θα απασχολεί μάλλον τον άνθρωπο εσαεί. Και οι Πατέρες της Εκκλησίας μας, παλαιότεροι και νεότεροι, αλλά πολύ περισσότερο η σύγχρονη ψυχολογία και οι επιστήμες της αγωγής το θεωρούν ως καίριο ζήτημα για την ανάπτυξη του ανθρώπου και το λαμβάνουν πάντοτε σοβαρότατα υπ' όψιν όταν μιλούν για την επίδραση της αγωγής ιδίως στον νέο άνθρωπο. Η αντίληψη που διατυπώθηκε τους περασμένους αιώνες από κάποιους φιλοσόφους της αγωγής (όπως ο Τζων Λοκ, 17ος αι.), ότι ο άνθρωπος έρχεται στον κόσμο για παράδειγμα ως tabula rasa, ως άγραφος χάρτης, οπότε το πιο καθοριστικό στοιχείο στην ανάπτυξη και την προαγωγή του ανθρώπου είναι η αγωγή που θα δεχτεί, δεν φαίνεται να έχει στη νεότερη εποχή πολλούς οπαδούς και υπερασπιστές. Η ίδια η πραγματικότητα επιβεβαιώνει τη δύναμη της κληρονομικότητας, των γονιδίων που έχει ο άνθρωπος όχι μόνο σωματικά αλλά και ψυχικά.

Εκείνος που συχνά τόνιζε τις κληρονομικές καταβολές αλλά και το πώς η ψυχική κατάσταση ιδίως της μάνας την εποχή της κυοφορίας επιδρά στον ψυχισμό των παιδιών ήταν ο όσιος μέγας Γέρων της εποχής μας **Πορφύριος ο καυσοκαλυβίτης**. Συχνά έπιανε το χέρι εκείνου που τον πλησίαζε με προβλήματα, κυρίως ψυχολογικά, για να του πει, όταν έκρινε ότι θα τον βοηθούσε, ότι τα προβλήματά του ανάγονται σε κάτι που συνέβη στη μάνα του και τη στενοχώρησε όταν ήταν στον τάδε μήνα της εγκυμοσύνης της σ' αυτόν ή ακόμη πιο πίσω σε κάτι που σχετιζόταν με τη ζωή των προγόνων του. Η ίδια η Αγία Γραφή είναι εκείνη βεβαίως που σημειώνει μεταξύ άλλων πως «αμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα» ή «οι γονείς έφαγαν τα άγουρα και των παιδιών τα δόντια ξίνισαν»! Και ο όσιός μας εν προκειμένω **μέγας Παΐσιος** δεν λέγει κάτι διαφορετικό. Όχι μόνο στο παραπάνω απόσπασμα αλλά και σε πολλά άλλα λόγια του και γραπτά του τονίζει το πώς αυτό που φέρει ο άνθρωπος λόγω καταβολών από τη γενιά του τον επηρεάζει αλλά και τον «σφραγίζει» κάποιες φορές σε μεγάλο βαθμό. Η κληρονομικότητα είναι μία πραγματικότητα που δεν μπορεί

κανείς να την αρνηθεί και να τη διαγράψει, χωρίς τελικώς να φεύγει από τα όρια της πραγματικότητας.

Παρ' όλα αυτά όμως! **Η χριστιανική πίστη ενώ αποδέχεται την πραγματικότητα αυτή – είναι η αποδοχή της αμαρτίας που λειτουργεί μέσα στον άνθρωπο του κόσμου τούτου - δεν της προσδίδει απόλυτη και καταλυτική δύναμη**. Για τον απλούστατο λόγο ότι ήλθε ο ενανθρωπήσας Θεός, ο Κύριος Ιησούς Χριστός, ο Οποίος προσέλαβε τον άνθρωπο, τον ενσωμάτωσε στον Εαυτό Του διά του αγίου βαπτίσματος και τον έκανε μέλος Του. **Ο πιστός στον Χριστό πια δεν κινείται με τις δικές του μόνο δυνάμεις, τις ασθενικές και από τις προσωπικές του αμαρτίες και από τις κληρονομικές καταβολές**. Ενδυναμωμένος από τον Κύριο μπορεί να φτάσει στο επίπεδο της παντοδυναμίας Εκείνου, γιατί Αυτός δίνει τη χάρη και την εξουσία αυτή. «Όλα είναι δυνατά σ' εκείνον που πιστεύει» βεβαιώνει το αψευδές στόμα Του. «Σας δίνω την εξουσία να πατάτε πάνω σε φίδια και σκορπιούς και να νικάτε κάθε επίδραση του πονηρού διαβόλου. Και τίποτε δεν θα είναι αδύνατο για σας». «Είμαι πανίσχυρος με τον Χριστό που με δυναμώνει» βεβαιώνει από την προσωπική του εμπειρία και ο μέγας απόστολος Παύλος.

Οπότε, ναι! **Μεγάλη η δύναμη των κληρονομικών καταβολών, αξεπέραστη για πολλούς τους εκτός της πίστεως, όμως όχι για τους συνεπείς χριστιανούς, τους αγωνιζομένους για την αγιότητα. Πολύ περισσότερο όταν γνωρίζει κανείς ότι στην κρίση του Θεού εκείνο που κατεξοχήν θα «μετρήσει» είναι «η εργασία που έκανε ο άνθρωπος στον παλαιό του άνθρωπο». Η εργασία δηλαδή για να ζει χάριτι Θεού την αιώνια ζωή ήδη από τη ζωή αυτή: τον αγώνα μεταστροφής του παλαιού ανθρώπου στον καινό άνθρωπο που έφερε ο Κύριος. Κι ο τρόπος είναι ένας: η τήρηση των αγίων εντολών Εκείνου.** Στον βαθμό που ο πιστός δεν «ψωνίζει θάνατο με την αμαρτία του» αλλά κοινωνεί Θεό με την εφαρμογή του αγίου θελήματός Του, ναι, έχει «εξασφαλίσει» τον Παράδεισο ήδη από το εδώ και το τώρα. Γι' αυτό και **οι κληρονομικές καταβολές λειτουργούν, κατά τον άγιο Παΐσιο, ως ασκήσεις για να τον βοηθούν στον αγιασμό του**. Ίσως συμβαίνει κάτι παρόμοιο μ' αυτό που έλεγε για την επιλογή συντρόφου για τον άνδρα και τη γυναίκα. Ένας σύντροφος πιο δύσκολος και προβληματικός, σημείωνε με τον δικό του τρόπο, είναι για τον άλλον η μεγαλύτερη ευκαιρία που του δίνει ο Θεός για να αγιάσει περισσότερο.

Ο χριστιανός λοιπόν δεν επικεντρώνει την προσοχή του στα κληρονομικά του, με την έννοια που είπαμε, (ίσως η υπέρ το δέον αναφορά αυτή να υποκρύπτει μία πνευματική τεμπελιά προς δικαιολόγηση του εαυτού), αλλά στον αγώνα που έχει ενώπιον των οφθαλμών του – να βρίσκεται πάνω στις εντολές του Κυρίου. Και **κατ' αναλογία του αγώνα του ο Θεός τον ενισχύει περισσότερο ή λιγότερο** . Είναι

γνωστό μάλιστα το σχόλιό του για τις περιπτώσεις που άκουγε ότι κάποιος αδικήθηκε λόγω της μη χριστιανικής καλής οικογένειάς του. «Σ' αυτόν χρωστάει περισσότερο ο Θεός», έλεγε, «και θα του πολλαπλασιάσει τις βοήθειες». Έφτανε μάλιστα ο φιλάνθρωπος όσιος Γέρων να λέει ότι «και φόνους να έχει κάνει κάποιος ο Θεός θα τον κρίνει με επιείκεια, όταν αγωνίστηκε να τους περιορίσει και όχι να επιτελέσει όσους μπορούσε!» **Ούτε στενοχώρια λοιπόν ούτε καμάρι για ό,τι φέρνει το παρελθόν**. Κοιτάμε μπροστά και «τρέχουμε με υπομονή έχοντας προσηλωμένα τα μάτια μας στον αρχηγό της πίστεώς μας, τον Κύριο Ιησού Χριστό».

(Πηγή: Ακολουθείν*)*